

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, Interurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (paviljon)
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 3030

Danes pričetek haaške konference

Sauerwein napoveduje, da bo trajala konferenca do konca leta

Haag, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Jutri se prične tu meddržavna konferenca. V amsterdamskem »Telegraafu« proročuje Jules Sauerwein, da bo konferenca zelo dolgo trajala, verjetno celo do konca leta. Tako so mu izjavili v pariškem zunanjem ministrstvu. Konferenca bo morala premagati zelo velike težave in ni niti za misliti, da bi se hitro končala, kakor pričakujejo v Nemčiji. To pa pred vsem vsled tega, ker niso vlade soglasne z Youngovim načrtom. Tako zahteva Snowden v imenu angleške vlade bistvene spremembe Youngovega načrta. Tudi protest Jugoslavije, Romunije in Grške bo povzročil konferenci mnogo težav. Sauerwein svari Nemčijo, naj se nikar ne veseli tega nesoglasja med državami. Kajti če ne bo sprejet Youngov načrt in ostane še nadalje v veljavi Dawesov načrt, potem tudi ne bo izpraznjeno Porenje in ra-

čun bi plačala na vse zadnje vendarle Nemčija. Koncem svojega članka se obrača Sauerwein ostro proti Snowdenu, ki je obenem proti Youngovemu načrtu in za izpraznitev Porenja. Oboje istočasno pa je nemogoče in zato bo samo on kriv, če haaška konferenca ne bo uspešna.

Haag, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Angleški delegati so danes dospeli v Vlissingen. Večina od njih je prišla s soprogami. Francoško zunanje ministrstvo je uredilo redni zračni promet, da bo imel Briand redno ves potreben aktini material na razpolago. V torek bo priredila holandska vlada vsem udeležencem konference v viteški dvorani sveden sprejem. Vsled raznih tehničnih ovir pa konferenca ne bo pričela z delom pred četrtkom.

Bruselj, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Na seji belgijskega ministrskega sveta je bilo

sklenjeno, da bo Belgija zahtevala integralen sprejem Youngovega načrta. Nadalje je določil ministrski svet sestavo belgijske delegacije, ki jo bodo tvorili: ministrski predsednik Jaspar, finančni minister Houtard in strokovnjak Francqui in Goud.

London, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Danes dopoldne je odpotovala v Haag angleška delegacija na konferenco o reparacijskem vprašanju in o izpraznitvi Porenja. Voditelj delegacije je minister Snowden, spremljata ga pa Henderson in Graham. V delegaciji je tudi več strokovnjakov, med njimi Josua Stamp, ki je bil tudi v Youngovem odboru. Za enkrat Macdonald ne namerava iti v Haag, temveč je očitno, da ga hočejo držati v rezervi, da bi ga mogli poslati v Haag, če bi pogajanja prišla na mrtvo točko.

Amnestija ob krstu kraljeviča

Belgrad, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Ob krstu tretjega kraljeviča je poleg odlikovanj, o katerih smo že poročali, pravosodno ministrstvo pripravilo v sporazumu z vojnim in mornariškim ministrstvom večji ukaz o amnestiji političnih oziroma kazensko obsojenih zločincev.

Pred otvoritvijo splitske konference

Split, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Na konferenco o izseljeniškem vprašanju, ki se bo vršila v Splitu, je že prišel minister za soc. politiko dr. Drinković z odposlanci svojega ministrstva. Tudi ostali udeleženci konference so večinoma že v Splitu.

Novo tarife za promet z Italijo

Belgrad, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Pri prevozu blaga na progah med našo državo in Italijo so stopile v veljavo gotove spremembe tarifov, nadalje se je uvedlo novo izrazoslovje ter novo razdelitev blaga v razrede in delno izenačenje tarifnih postavk.

Jugoslovanski časnikarji na Poljskem

Varšava, 4. avgusta. Agencija Pat poroča, da so si jugoslovanski novinarji ogledali veliko poljedelsko razstavo v Poznanju, nakar so prisostvovali banketu, ki jim ga je priredilo Novinarsko združenje na Poljskem. Banketa so se udeležili med drugim vojvoda poznanske oblasti, predstavniki poljskega ministrstva zunanjih del in drugi. Predsednik poljskega novinarskega sindikata Rakowski je v svojem govoru nazdravil jugoslovanskim novinarjem ter opozoril na prijateljske stike, ki vežejo jugoslovanski in poljski narod. To zблиževanje med obema narodoma, bo v bodočnosti še bolj poglobljeno. Na koncu svojega govora je nazdravil jugoslovanskemu kralju in narodu.

V imenu jugoslovanskih novinarjev je odgovoril dr. Radovanović nakar je dvignil čašo v prosepah prezidenta poljske republike in poljskega naroda.

„Dalmacija“ v Toulonu

Pariz, 4. avgusta. Agence Havas poroča, da je v Toulonu vice admiral Choven, komandant tretje francoske eskadre priredil večerjo v čast oficirskemu štabu jugoslovanske križarke »Dalmacija«. Na zdravice francoskih gostiteljev je odgovoril komandant »Dalmacije« Klobučar. Jugoslovanska križarka je noč odpeljala v Ville Franche.

Desetletnica združenja izvoznikov

Belgrad, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Danes je združenje izvoznikov v Belgradu proslavilo na slovesen način desetletnico svojega obstoja. Proslava se je začela ob 10 dopoldne. Udeležila sta se je odposlanec Nj. V. kralja, polkovnik Sarič ter odposlanec predsednika vlade, generala Živkovič, vrhovni nadzornik Radoslav Dunič, nadalje zastopnik gozdarskega in rudarskega ministrstva ter drugi. Na seji je podal bilanco o desetletnem delu združenja predsednik Dragiša Matejič, nato pa je obširno poročal o delu v zadnjih desetih letih tajnik združenja Popović, ki je popoldne podal tudi glavno poročilo glavne uprave.

Belgrajske vesti

4. avgust.

Prisegla je večeraj popoldne uprava belgrajske delavske zbornice.

Minister dr. Srski odpotuje v sredo na daljši dopust v kopališče Ilidže pri Sarajevu.

Nabave za 5 milijonov Din je odobrilo prometno ministrstvo. V glavnem gre za dobavo kovin, kakor bron, bakra, fosforjevega bakra itd. Večino dobav je dobila ljubljanska tvrdka Lovšin »Rudo in kovine«.

6158 naših državljanov, ozir. državljanek se je izselilo iz države v času od 1. januarja do konca aprila t. l. V istem razdobju lanskega leta je zaznamovali 1748 manj.

„Zeppelin“ pristal o polnoči

Veselo razpoloženje na „Zeppelinu“ - Priprave v Lakehurstu - Naval občinstva manjši, kakor se je pričakovalo - Nov uspeh radia

New York, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Zrakoplov »Grof Zeppelin« je brzojavil, da bo ob 19 berlinskega časa došel v zaliv Chesapeake, da bo potem letel nad Washingtonom in New Yorkom in da namerava ob 22 berlinskega časa pristati v Lakehurstu.

Berlin, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Vaš poročevalec je tekom današnjega dne prejel iz New Yorka po kablu sledeča poročila o potu »Zeppelina«: ob 3 srednjeevropskega časa je bil »Zeppelin« na točki 33 stopinj 32' severne širine in 55 stopinj 05' zapadne dolžine, hitrost 115 km; ob 4 srednjeevropskega časa je bil na točki 35 stopinj 40' širine in 58 minut 05' zapadne dolžine; s te točke je brzojavil zrakoplov mornariškemu ministrstvu, da je oddaljen od Lakehursta še manj kot 1000 milj. Ob 10 srednjeevropskega časa je bil »Zeppelin« na točki 36 stopinj severne širine in 64 stopinj zapadne dolžine, ob 11 pa na točki 36 stopinj severne širine in 66 stopinj zapadne dolžine. V tem trenutku je bil zrakoplov oddaljen od Lakehursta 540 milj in brzojavil, da leti naravnost proti zalivu Chesapeake.

New York, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Ob 16.30 berlinskega časa je sporočil »Zeppelin« svoje stališče, da se nahaja 150 milj jugovzhodno od rta Henry. Zrakoplov leti di-

rektno proti Washingtonu s hitrostjo 70 km

New York, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Kratka poročila, ki so mogla priti v ameriške nedeljske liste, soglašajo v tem, da potovanje v zrakoplovu nudi potnikom največji užitek in da vlada v družabnem prostoru zrakoplova razposajeno veselje.

New York, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Brezžična postaja v Filadelfiji je prejela ob 3.42 njujorskega časa sledečo brzojavko »Zeppelina«: Sedaj prihajamo v nasprotno vetrove, nebo je oblačno, veter prihaja od jugozapada. Nahajamo se približno na točki 47 stopinj 20' zapadne dolžine in 35 stopinj 30' severne širine. Vse zdravo, zrakoplov se nekoliko ziblje.

New York, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Zrakoplov »Zeppelin« je ob 19.30 srednjeevropskega časa dosegel ameriško obalo 200 km vzhodno od Washingtona. Na zadnjem delu vožnje je zopet lahko zvišal svojo hitrost.

Opolnočni pristane »Zeppelina« v Lakehurstu.

New York, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Zrakoplov »Grof Zeppelin« je radi nasprotnih vetrov na končnem delu svojega poleta letel zelo počasi. Njegova hitrost znaša 30 milj na uro. V Lakehurstu bo pristal še okoli pol-

noči srednjeevropskega časa.

Lakehurst, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Na letališču opoldne še ni bil tolikšen naval občinstva, kakor se je pričakovalo. Bilo je komaj 1000 avtomobilov in 10.000 ljudi. Red vzdržujejo državni policisti in večji kontingent mornariških vojakov. Računati pa je s tem, da bo občinstvo še pritisnilo, ker je radio zjutraj poročal, da je pričakovati zrakoplov šele okoli 17 popoldne. Vodstvo letališča je seveda zelo veselo, ker nima veliko opravka radi pritiska množice in bo zrakoplov lažje pristal, bolj nesrečni pa so razni kramarji, ki najbrže ne bodo prišli na svoj račun.

Newyorkška radio postaja je poslala na letališče za poskušnjo neko novost, da se poskusi njena praktična vrednost. Poslala je namreč prenosno oddajno postajo, ki jo nosi oddajalec na prsih, anteno pa nosita dva moža na dolgih bambusovih palicah, tako da postaja lahko dela neodvisno od kraja in lahko povsod sledi dogodkom.

New York, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Poštni urad v Lakehurstu ima polne roke dela s sortiranjem dohajajoče pošte za svetovni polet »Zeppelina«, dasi znaša pristojbina za pisma 3 in pol dolarja. Vsak dan prihaja do 100 kg pošte.

V Sloveniji ljudje najbolj zdravi

Belgrad, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Sanitetni oddelek ministrstva za socialno politiko je sestavil statistiko o zdravstvenem stanju in gibanju bolezni med prebivalstvom. Kar se tiče bolezni, se statistika seveda ozira na posamezne pokrajine in njih posebne

zdravstvene prilike. Tako je malarijo zaznamovati samo v južnih krajih in se iz statistike vidi, da se je že mnogo storilo za omejitev malarije. Zanimiva je zlasti statistika o tako zvani življenski moči ljudstva, to je o razmerju med številom rojstev in številom smrti

nih slučajev prebivalstva. Ta statistika namreč kaže, da je Slovenija v tem oziru na razmeroma najboljši stopnji, dočim pada zelo v oči, da je življenska moč naroda v hrvatskih krajih najslabša.

Smrtna nesreča na mariborskem kolodvoru

Maribor, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Danes popoldne ob pol 4 se je na mariborskem glavnem kolodvoru pripetila strašna nesreča. Z zagrebškim brzovlakom se je pripeljala iz Celja v Maribor soproga celjskega zdravnika, upokojenega primarija celjske bolnice dr. Gregorja Jesenka. Brzovlak je imel 20 minut zamude. Kmalu za njim sta pripeljala na kolodvor še tržaški in budimpeštanski brzovlak. Gospa Jesenkova je izstopila iz vlaka in šla proti restavraciji, nato pa se je sprehajala po peronu. Ko je prišla na severni konec perona, je stopila na železniški tir tik pred lokomotivo budimpeštanskega brzovlaka št. 2002. To se je zgodilo na mestu vstrice kolodvorske pošte, kjer poštarji z vozički prevajajo zavoj. Stroj je zgrabil gospo dr. Jesenkovo ter jo vrgel med tračnice tako, da se ji je leva noga zapela na stroj, desna pa je ostala med tračnicami, dočim je bila glava nagnjena na spredaj. Stroj je vozil naprej ter vlekel

gospo v tem položaju kakih šest do sedem korakov. Med dvojnimi tračnicami pa se je gospoj zapela glava in v tem trenutku je šla lokomotiva preko telesa ter ga prerezala čez trebuh. Izstopila so čreva in gospa je bila pri prici mrtva. Očividca nesrečnega dogodka sta bila finančni preglednik Urše Anton in skladiščni delavec Bajt Franc. Ko je ta videl, da je gospa stopila pred lokomotivo, ji je zaklical: »Ženska, beži proč!« Toda ona se ni ozirala na njegov klic in Bajt pravi, da se ona ni odstranila, čeprav je proti njej po tiru vozila lokomotiva. Bajt jo je hotel še potegniti v stran, toda bilo je že prepozno, ker bi sicer prišel sam v nevarnost. Gospa dr. Jesenkova je kričala: »Jezus, Marija! Jezus, Marija!« Ko so jo kakih petnajst korakov od kraja, kjer jo je zgrabila lokomotiva, potegnili izpod nje, je bilo truplo tako zmečkano, da skoro ni bilo ločiti noge od roke. Čreva pa so izstopila.

Ponesrečenka je stara 56 let ter je bila

namenjena v Gradec. Njen mož dr. Gregor Jesenko in hčerka Olga sta odpotovala v Nemčijo. Železniška policija je pozvala celjski kolodvor, da obvesti sorodnike o nesreči. Z avtomobilom se je nato pripeljal nočoj v Maribor sin ponesrečene iz prvega zakona inž. Edmund Unger-Ullmann, vodja celjske opekarne, kate-re lastnica je bila pokojna. Na kolodvoru je mogel železniški zdravnik dr. Zakrajšek ugotoviti samo še smrt. Truplo so prepeljali na pokopališče na Pobrežje. Jutri odpeljejo truplo v Celje ter bo pogreb najbrž v sredo, ako se vrmeta iz Nemčije mož in hčerka, ki sta bila nočoj telefonično obveščena o nesreči. Strojevodja lokomotive je bil Ivan Lušnik, kurjač pa Ivan Pečovnik. Po izpovedbi prič ju ne zadene nobena krivda, ker nista mogla opaziti, da stoji pred strojem kaka oseba. Ko so pa ljudje začeli kričati, je strojevodja lokomotivo takoj ustavil. Jutri se vrši komisija na lieu mesta.

Pehanje za rekordi

Nikakor ni mogoče reči, da bi bila želja po rekordih nekaj absolutno slabega, ker imajo tudi rekordi svojo dobro stran. Če je n. pr. posledica težnje po doseženju rekorda, da skrajšajo ladje pot v Ameriko, potem je tak rekord le pozdravljen, ker pomeni resnično pridobitev človeštva. Zato tudi vsak pameten človek čestita ladji »Bremen«, da si je pridobila modri oceanski trak.

Ali teh zdravih in človeštvu koristnih rekordov je vedno manj in manj in zmirom več se rekordov, ki niso samo brez vsake koristi, temveč naravnost smešni. Tako smo že doživeli, da so ljudje ponosni, ker so se vrteli po 60, celo 70 in več ur, drugi se ponašajo, da so odnesli rekord v kaki še bolj vrteči nemnosti. Ne manjka dosti in doživeli bomo tudi to, da je kdo odnesel rekord v najbolj vnebovpijoči trapariji. Je že tako, da je danes glavno, da je rekord dosežen, vseeno pa je, v čem je dosežen.

Če bi ta rekordomanija bila le izjemen pojav in če bi od nje bolehal le razni ekscentrični poedinci, potem vse to pehanje za rekordi ne bi bilo še tako hudo. Toda ta rekordomanija je postala že splošna bolezen in njej podlega ravno mladina v največji meri. Zato pa je treba spregovoriti o njej odločno besedo, čeprav ne bo ta povsodi popularna.

Toda mladina je naše najdražje, je naravnost bodočnost naroda. Če krene mladina na napačno pota, tedaj je zapravljen najmanj ena generacija naroda. Zlasti pa maloštevilni narod, kakor smo Slovenci, pa more tako zaostanek v razvoju postati katastrofalen. Kratkotako nimamo rezerv, ki bi mogle storiti napako popraviti v tej meri, da bi izostale zle posledice.

Rekordomanija se je rodila po večini iz sporta. Ker je skočil ta toliko in toliko, hoče drugi skočiti še toliko več. Je v tej volji nekaj zdravega in dobrega, toda samo pod pogojem, da se vsa stvar ne pretirava. Zakaj mladina nima samo te dolžnosti, da skače, plava, brea žogo in vežba svoje telo, temveč mladina se mora tudi pripraviti za javno delo. Naloga mladine je, da postane enkrat voditelj naroda in da narodu koristi s svojim znanjem. Od tega pa, če skoči ta ali drugi še tako visoko, je narodu presneto malo pomagano, ker je to za življenje naroda čisto nedolžna zadeva.

Pač pa je narodu silno mnogo pomagano, če mladina nekaj zna in ve, če je n. pr. dosegla rekord v učenosti, svobodoljubnosti in poštenosti. Taka mladina more v resnici narodu nekaj dati, takšna mladina more tudi narod voditi. Takšno mladino pa danes bolj potrebujemo, kakor kdajkoli. Kajti sedaj živimo svobodno življenje, ki ga more čisto razumeti le v svobodi dozorela mladina. In danes moramo prevrednotiti vse pojme, ker je svetovna vojna ustvarila čisto nove življenjske pojme. Nihče drugi ko mladina, ki je dedič vseh vojnih pridobitev, mora to tudi popolnoma izkoristiti.

Zato ni vseeno, kako se mladina pripravlja za svoje bodoče znanje. Vsa čast težnji, da bo telo čimbolj zdravo in močno. Toda tudi brez rekordomanije je to dosegljivo. Doba, ko se lahko človek peha za rekordi, traja le kratko in po par letih ostane po njej le spomin. To pa je mnogo premalo, ker v mladosti si je treba pridobiti pozitivna znanja, ne pa samo spomine.

Vsako stvar treba postaviti na svoje pravo mesto in tudi za sport velja to. Kot narod nismo niti najmanj na boljšem, če znajo naši ljudje še tako dobro brcati žogo, če pa drugega ne znajo. Pri tem pa prav radi priznavamo, da ima sport svoje nad vse dragocene vrline. Toda ne sme postati sebi namen. V življenju naroda ko posameznika sme igrati le podrejeno vlogo, zlasti pa pri tako maloštevilnemu narodu, kakor smo Slovenci.

Naj se nas prav razume. — Nismo proti sportu in ne proti rekordom, temveč le proti nezdravemu pretiravanju in proti izrodnom sporta. To pa vsled tega, ker želimo, da bo mladina tako, kakor nekdanja elitna garda v narodnem življenju in zmožna, da dvigne ves narod na višjo stopnjo. Hočemo, da bo ideal mladine zopet požrtvovalno delo za narod, ne pa rekordomanija.

Ta pa se danes širi in zato je čas, da se proti njej nastopi in da se tudi razni pojavi iz sportnega življenja precenijo tako, kakor zaslužijo.

Maliki so izumrli in ž njimi je treba obračunati povsodi in tudi z onimi, ki silijo v rekordomanijo.

Zopet avtomobilska nesreča

Danes okoli pol 8. ure zjutraj se je tik Maribora pri mostu, ki vodi pri Vollerju v Lajtersbergu preko železnice, na državni cesti zgodila precejšnja avtomobilska nesreča. Osební avto izvoškega Belaka št. 16-472, ki ga je vodil sofer je s precejšnjo brzino zavozil na ozkem prostoru tik trgovine Zagažen v voziček z mlekom, ki ga je vozila 29-letna deklica Marija Požanko od Spodnje Kungote. Požanka je vrgl ob plot, ji razbil voziček, a sam je trčil ob plot in nazaj ob zid tako silno, da sta obe osebi, ki sta sedeli v avtu, padli na cesto in se precej težko poškodovali. To sta 17-letna modistinja Marija Zingler iz Krčevine in 7-letni Halleger Maks, doma od istotam. Vse tri ranjence je rešilni avto odpeljal v bolnico. Tudi avto je precej poškodovan. Slučajno se je ob časi nesreče nahajalo na tem mestu precej ljudi, ki so šli v mesto. Le srečnemu slučaju je pripisovati, da ni nesreča še večja. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni jasno.

Prezgodnja vest o konkordatskih pogajanih

Belgrad, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Belgrajska »Pravda« je danes prinesla vest, da stojimo neposredno pred pogajanj z Vatikanom o konkordatu ter da je pravosodni minister dr. Srski imenoval posebno komisijo, ki naj v najkrajšem času uredi potrebni material. V tej zvezi je bil tudi pozvan v Belgrad zagrebški vseučiliški profesor Lanović.

Kakor se je vaš dopisnik informiral na kompetentnem mestu, ni do sedaj v tem vprašanju zaznamovati bistvenih sprememb položaja. Papeški nuncij Pellegrinetti je itak odpoval na daljši oddih v Italijo in se povrne v Belgrad predvidoma šele tekom meseca septembra. Zadeva s profesorjem Lanovićem

je stara in se je pravosodni minister že nedavno obrnil na njega s prošnjo, če bi bil pripravljen priti v Belgrad in pregledati ves material, na podlagi katerega bi ministru poročal. Profesor Lanović je izjavil, da je pripravljen, prevzeti to nalogo, ni pa še določen termin, kdaj pride v Belgrad. Računa se, da do septembra ne bodo nastopile bistvene spremembe, razen če bi jugoslovanska vlada potem poslanika pri Vatikanu Simića predlagala takojšnja pogajanja. Vendar je vaš dopisnik zvedel od merodajne strani, da se na pogajanja sicer resno misli, vendar pa se ne bodo preveč resno urgirala.

Pričetek pogajanj v Lancashire-u

London, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) »Sunday Express« poroča, da je dana možnost, da se še ta teden začne pogajanja zaradi uklenjenja stavke v bombažni industriji na Angliškem. Zastopniki 250.000 delavcev so dobili

pooblastilo, začeti pogajanja o redukciji mezd. Ta del delavcev bi bil pripravljen, sprejeti znižanja mezd za 5%, dočim delodajalci vztrajajo pri zahtevi, da se mezde znižajo za 12,5%.

Občinske volitve na Grškem

Atene, 4. avg. (Tel. »Slov. Listu«.) Danes se vrše v vsej Grški občinske volitve, za katere vlada v vsej grški javnosti največje zanimanje. Po mnenju atenskih političnih krogov imajo venizelisti največ nade na uspeh. Vsakdo pričakuje njih zmago. Ne bodo pa dosegli absolutne zmage, ker so razbiti na štiri frakcije. Od drugih strank bodo najboljšje odrezali rojalisti.

Volivna borba je bila v začetku zelo medla, v zadnjem času pa je ostro oživela in stranke so razvile naravnost strastno agitacijo. Posledice te agitacije tudi niso izostale. Tako se poroča iz Patrassa, da je prišlo tu do krvavega boja med venizelisti in njih nasprotniki. Padlo je več kot petdeset strelcev. Več ljudi je bilo ranjenih, med njimi eden težko. Tudi v Volosu je prišlo do krvavih pretepov med venizelisti in opozicionalcem. Pri pretepu je bilo več vročkrvnih volivcev ranjenih, eden zelo nevarno.

Poincaré ozdravi

Pariz, 4. avgusta. Agence Havas poroča, da je zdravstveno stanje Poincaréja popolnoma dobro in da je njegovo razpoloženje odlično. Zdravniški bulletini se ne bodo več izdajali.

Dva parnika trčila

Bruselj, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Pri izhodu iz pristanišča v Ostendu sta trčila danes dva izletniška parnika, od katerih se je eden potopil v petih minutah. Od 50 potnikov se je večina rešila s tem, da je skočila na drugi parnik, nekateri pa so skočili v vodo in so jih rešili ribiški čolni. Kljub hitri pomožni akciji pa je utonilo 8 do 10 oseb. Ponesrečenci so večinoma nedeljski izletniki.

Izumitelj gramofona — umrl

Washington, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Tu je umrl izumitelj gramofona Ewald Berliner iz Hanovra. Izumil je celo vrsto tehničnih aparatov za telefon, med drugimi tudi mikrofon. Dosegel je starost 78 let.

General ustrelil kitajskega princa

Tokio, 4. avgusta. (Tel. »Slov. listu«.) Hsien-Kaj-Su, ki je bil 17. sin strica odstavljene kitajskega cesarja je umrl danes na posledicah rane, ki mu jo je baje prizadel prejšnji guverner Santunga, general Čangčungčang. Princ je zahteval večerj zdravniško pomoč in izjavil, da je Čangčungčang v njegovi prisotnosti imel opraviti z neko puško, ki se je slučajno sprožila. Policija pa trdi, da je dobila informacije, da je Čangčungčang ustrelil princa v prepiru radi neke ženske iz Čangovega harema.

Domžalski praznik

Blagoslovitev Godbenega doma

Že včeraj so se Domžale oblekle v slovesno obleko. Ves zal in v zastavah je davi trg pozdravil številne goste, ki so prišli na izredno slavno blagoslovitev novega Godbenega doma, edinega v Jugoslaviji.

Slovesnost se je pričela že v soboto, ko je domača godba priredila bakljado. Spreved se je ustavil tudi pred hišo kumice, gospe Senice, kateri je godba zaigrala podoknico. Gospod Senica je nato udeležence povabil v hišo in jih pogostil. Glavni del slavnosti pa je bil danes. Po prihodu jutranjega ljubljanskega vlaka se je pred kolodvorom uredil spreved, ki je skozi gost špalir domačinov in okoličanov odkorakal skozi trg pred farno cerkev. Spreved je otvorila konjenica v narodnih nošah in kolesarji v narodnih nošah. Sledilo je okrog 100 gasilcev v kroju, voz domačinov v pestrih narodnih nošah, cela vrsta parov v narodnih nošah, dva avtomobila s pripravljalnimi odborom, kumica, avtomobil, slavnostni govornik in zastopnik občinskega odbora, četa Orlov, Orlic in njih naraščajo, več skupin skavtov, 33 kolesarjev v dresih in končno ostali gostje. V sprevedu seveda ni manjkalo godb, ki so pravzaprav tvorile njegov glavni del. Bilo jih je pet, iz najbližje okolice.

Domači župnik, duh, svetnik Bernik je potem zbranim godbam in drugim navzočim pridigal in bral sv. mašo na prostem, v kapelici pod vnožjem farne cerkve. Pri maši je igrala domača domžalska godba.

Po maši je ves spreved krenil pred novi Godbeni dom, ki ga je nato blagoslovil domači župnik. Ob tej priliki je množico in druge drage goste pozdravil v imenu pripravljalnega odbora g. Vrečar. Slavnostni govornik, dr. Val Rožič je v daljšem govoru slavil vnojo, požrtvovalnost in delo Domžalcev na vseh poljih, posebej na godbenem polju, navajal zgodovino Domžalske godbe in Godbenega doma, poudarjal potrebo in pravi namen godbe ter končno čestital k lepemu prazniku. Prebral je tudi lepo, nalašč za to priložnost pesnika M. Kunčiča zloženo slavnostno deklaracijo, ki je v vseh vzbudila mnogo živahnega odobravanja.

Po govoru dr. Rožiča je kumica, gospa Senica izročila ključje Godbenega doma društvenemu gospodarju Janežiču, ki je obljubil, da bo verno čuval in ohranjal to novo stavbo, društveno hišo. Čestitali so na to še za oblastno samoupravo Dr. Velikonja, okrajni glavar dr. Oražem iz Kamnika, župnik Bernik, bivši oblastni poslanec Novak in drugi.

Ljudstvo se je nato točno opoldan razšlo. Popoldne se je vršila na igrišču domačega sportnega kluba zanimiva nogometna tekma, na vrtu za Godbenim domom pa vrtna veselica, kjer so koncertirale vse številne navzoče godbe in mnoga pevsko društva iz okolice.

V čast Domžalam in njenim delovnim prebivalcem je minul domžalski praznik.

Slavenska banka

V ponedeljek se je vršil v Zagrebu zbor upnikov, ki se je z nad štiripetinsko večino izrekel za poravnavo, po kateri dobe upniki drugega razreda 22 odstotkov svojih terjatev. Mnogi upniki so le s težkim srem glasovali za to poravnavo in še v ponedeljek je bilo čisto negotovo, če bo predlog uprave sploh sprejet. Toda v zadnjem hipu je premagal vse pomiselske strah, da upniki niti teh revnih 22 odstotkov ne bi dobili, če bi trajal konkurz še dalje. In vsled tega lahko umljivega strahu je bila poravnava dosežena.

Ni naš namen razpravljati o tem, če res ni bilo nobenega drugega izhoda, ko gladek sprejem ponujene poravnave, ker vemo, da se je pred tem zgodilo toliko stvari in tudi toliko napak, da je bila pondeljska seja skoraj že samo formalnost. Pač pa bi naglasili neko drugo stvar.

Najtežji polom vseh zadnjih let je bil konkurz Slavenske banke in desetine in desetine ljudskega denarja so bile zapravljene, da še dolgo ne bodo izlečene globoke rane tega težkega poloma. Ves ta velik polom pa se ni zgodil vsled kake nesreče, temveč vsled krivde ljudi, ki so gospodarili z njim zaupanim denarjem na nedopustne načine.

Kljub temu pa se konča ta velik polom brez obsodbe krivcev. Kakor da teh sploh ne bi bilo, kakor da bi se vsi ti težki milijoni izgubili kar sami od sebe!

Da moremo ob koncu poloma Slavenske banke konstatirati popolno kazensko prostost krivde, v tem je po naši sodbi najtežja plat vsega poloma, ker tu je pred konkurzom tudi pravno čustvo ljudstva.

Bodi to posebej naglašeno, kot opomin za bodočnost in obenem kot dokaz, da vsaj vsa Slovenija ne občuduje spretnosti onih, ki so odšli brez kazni, pa čeprav so zagrešili največji polom zadnjih let.

Jugoslavija in haška konferenca

Jutri se prične haška konferenca, ki ima tudi za našo državo največjo važnost. Na tej konferenci se ima namreč sprejeti Youngov načrt, ki je znižal vsem malim državam nemške reparacije, tako tudi Jugoslaviji. Naša vlada je ukrenila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi bil Jugoslaviji priznan odstotek, kakor je bil določen na konferenci v Spa. Nedvomno bo tudi naša delegacija storila vse, kar je sploh mogoče, da Jugoslavija ne bo prikrajšana. Če pa bo tudi uspela, seveda ni gotovo, ker izjavljajo tako Francozi ko Nemci, da je Youngov načrt nedotakljiv. Francozom je namreč Youngov načrt povzročil delež iz nemških reparacij, zato je naravno, da so z njim zadovoljni, pa čeprav bodo morali v nadomestilo izprazniti Porenje. Toda prej ali slej bi se moralo to itak zgoditi.

Pa da se vrnemo k jugoslovanski zadevi. Mislimo, da služimo svoji domovini najbolje, če svarimo pred vsakim pretiranim optimizmom in če povemo tudi stvari, ki so za nas slabe. Predvsem treba upoštevati, da bodo Nemci trdno vztrajali na tem, da ne plačajo niti pare več, kakor določa Youngov načrt. Če bi se torej hotelo povzpeti naš delež, potem bi se moral drugim znižati. Ali kdo bi na to pristal?

Da je prišlo do Youngovega načrta, so potrebovali strokovnjaki tri mesece. Malo je verjetno, da bi imeli sedaj voljo, zopet vse te zapletene stvari predelati.

In na zadnje še eto nekaj. Naše prejšnje vlade so zagrešile silne grehe, ker so trpele, da se z nemškimi reparacijami ni vselej gospodarilo dobro. Naročalo se je blago na račun nemških reparacij, ko da bi bile te zastoj. Če so bile stvari potrebne ali ne, to se ni vprašalo. Vrh tega pa so se godile še druge nepravilne stvari in vse to bo mogoče nam zelo v škodo.

Zato je vsak pretiran optimizem napačen in pripraviti se je na to, da bo morda za nas Haag tudi drugič neugoden.

Konferenca sama pa bo za vse evropsko ljudstvo v korist, ker pomeni novo utrditev miru in likvidacijo zadnjih vprašanj, ki jih je pustila vojna. Morda ne bodo vsa ta vprašanja rešena, toda velik del njih bo gotovo rešen in zblizanje evropskih narodov bo doseženo, kar je glavno jamstvo za mir.

Med. Univ.

Dr. Francé Logar

špecialist za zobozdravništvo in ustne bolezni, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14/I od 1. avgusta zopet ordinira vsak dan od 10.-12. ure dop. in od 1/2 3.-5. ure pop.



Dvokolesa



najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Ljudstvo slavi sad svojega dela

Lani ob tem času prav na prvo avgustovo neležjo kot letos, so se v Jevnici zbrali številni prijatelji tega divnega kraja. Tedaj so blagoslovljali in prometu izročili s trudom in mnogimi žrtvami zgrajeno postajališče Jevnico.

Danes je bil za ljudi v tem kraju in njih okolici zopet praznik. Še lepši, ko lani, še vrednejši, še veselejši. Za postajališčem so pridni ljudje zgradili šolo.

Skromna je bila slovesnost blagoslovitve. Saj so ljudje v tej okolici sploh skromni in jim ni toliko za prazne besede. Delajo pa z vsemi močmi in vsemi sredstvi. Čez 350.000 Din je stala stavba nove šole, po večini so vse zbrali ljudje sami. Ali pa še bodo, kar še niso. Nekaj je dala država, nekaj oblast.

Solo je danes slovesno blagoslovil dekan Rihar iz Smartna. Asistirali so kresniški župnik Dolinar, ki je naslovil na številne zbrane tudi lep govor. Govorila je tudi upraviteljica šole, gospodinja Plevelj, nakar sta dve deklici deklamirali še dve izbrani deklamaciji.

Po prihodu zadnjega popoldanskega vlaka se je na postajališču odprla tisti spominjska plošča. V ta namen je došlo goste pozdravil v imenu pripravljalnega odbora g. Jemc. Okrajni glavar iz Litijske, svetnik Podboj je v svojem govoru povdarjal zgledno pridnost teh ljudi, skritih v tej mali, skromni dolini in po bregovih v hosti, nato pa odgrnil zastor raz spominjsko ploščo, ki je mramornata in v kateri je napis: »Zgradili okoličani leta 1928.«

V senčnatem gaju za šolo in postajališčem se je nato razvila prijetna zabava, med katero je meto igrala godba iz D. M. Polja.

Ljubljanska kronika

Tokrat so imeli srečo oni, ki si po ljubljanskem delavnicah in pisarnah med tednom žele: »Da bi bilo vsaj v nedeljo lepo!« Želja se jim je izpolnila, kajti včeraj je bilo vreme res lepo, vse drugačno, kot prejšnjo nedeljo. Zato je bilo v kopališčih, na Savi in drugod polno kopalcev, kljub prejšnjim deževnim dnevom. Kar pa je bilo možno včeraj ugotoviti, je to, da kopalna sezona že poteka. One julijske živahnosti pri kopanju ni več.

Prijatelji zletov so imeli včeraj mnogo lepših prilik: povsod v okolici so se vršile razne prireditve in veselice, tako v Domžalah, kjer so godbeniki slavili svoj praznik, dalje v Kranju, Logatecu, Brezovici in drugod; tam so imeli svoje prireditve gasilci, o mnogih manjših in večjih ostalih zabavah v okolici pa že ni več vredno pisati, ker so na rednem dnevnem redu vsake poletne nedelje. Ker se je mnogo ljubljancev preselilo v okolico, so bile včeraj popoldne ulice precej dolgočasne in tudi kronika dogodkov je zelo prazna.

Policijska je imela včeraj mir. Le uprava kina Matice je prosila za detektivsko preiskavo, ker je ponoči najbrže nekdo skušal vlomiti v blagajno v vestibulu. Odrinil je okence pri blagajni, toda dalje ni preiskaval blagajne. Tudi ne bi nič našel, ker v blagajni ni bilo denarja.

Dopolodne sta bila aretirana dva madjarska študenta. Priklatlila sta se od bogvekod in v polomljeni nemščini pripovedovala, da sta se odločila na potovanje po Evropi, v Ljubljani pa jima je zmanjkalo sredstev. S prislilnim potnim listom se bosta morala vrniti na Madjarsko.

Motociklist se ponesrečil na dirkališču

Težja nesreča se je pripetila popoldne pri Ljubljani. 19 letni Dušan Breznik, sin trgovca z muzikalijami, je treniral za dirko na dirkališču z motornim kolesom. Pri motornem kolesu pa je nastal defekt. Motorno kolo se je prevrnilo in mladi Breznik je priletel na tla.

Naši Maribor je včeraj in danes zopet oživel, kakor malokatero nedeljo. Včeraj in danes smo imeli tu naravnost sijajno vreme. Tudi novic je bilo tu dni vsaj toliko, da so novinarji zadovoljni s svojim »plenom«. Beležiti imamo zopet celo vrsto nesreč, katerim prednjači avtomobilska nezgoda v Lajtersbergu.

Prva delavska hranilnica in posojilnica je imela svoj občni zbor v društveni dvorani na Korški cesti. Dasiravno je zavod še komaj dveletni deček, vendar je že pokazal svojo življenjsko silo. Za naše kršćansko-socialno delavsko gibanje pomeni lep razvoj delavskega denarnega zavoda velik napredek. Občnega zbora se je poleg odposlanca Zadrzne zveze g. Krajca udeležilo nepričakovano lepo število delavskih mož in njih prijateljev. Poročila o delovanju zavoda so podali tov. Semenič, Kokalj in Kones. Zanimivo je, da v času, ko počiva vso politično življenje, čutijo naši delavci potrebo strokovnega združevanja in da tako pridno sodelujejo pri svojem denarnem zavodu. Uradne prostore ima 1. Delavska hranilnica in posojilnica na Korški cesti št. 1. Urađuje vsako nedeljo in praznik predpoldne.

V baziliki M. Milosti pa je imelo »Apostolstvo moč« zopet svoj mesečni praznik. Tudi v tej lepi organizaciji se je opazil danes razveseljav napredek. Slovesnosti se je namreč tokrat udeležilo mnogo več mož in fantov, nego kedaj poprej. Opetovano pa moramo z žalostjo konstatirati, da takozvani »boljšihi«, ali »višjihi« nikdar ne vidimo pri tej novi organizaciji. Delavci, obrtniki in drugi nižji in srednji stanovi so izvanredno dobro zastopani. Prihodnji dan »Apostolstva moč« bo v nedeljo, 1. septembra ob 6. uri. Upamo, da se bodo dosegali trumi katoliških mož pridružili tudi tisti, ki tako radi naglašajo ob gotovih prilikah, da so...

Hribolazei so se že v soboto in nedeljo zgradaj jutraj napotili na Klopni vrh, kjer se je vršila lepa turistovska slovesnost. Prišli so na svoj račun, ker je bilo vreme nepričakovano lepo. Pohod na Pohorje je bil danes sploh tako številan, da so vlakci proti Dravogradu bili izvanredno polni. Sprevodnik mi je pravil, da toliko potnikov v Dravski dolini že dolgo ni bilo. Tudi brez nesreče niso bili naši planinci. Pod sv. Rolfenom je ponesrečil hrvatski hribolazec St. Učak. Neka gruča turistov je z vrha zvalila debel kamen nizdol. Kamen je zadell Učaka tako nesrečno v koleno desne noge, da so ga morali na nosilnicah tovariši znesti v dolino, kjer so ga obvezali in z brzovlakom odpravili v Zagreb.

Socialistični kolesarji so priredili dirko Ljubljana-Maribor. Pri tem sta se zgodili baje dve nezgodi. En kolesar je zadell blizu Vojnika ob staro žensko, ki pa se ji ni zgodilo nič drugega, nego da si je izpahnila roko. Drugi kolesar pa je nedaleč od Slov. Bistrice zavozil v obcestno drevo in si je poškodoval kolo.

Kakor je »Slovenec« obširno poročal, je v

tla. Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe ter se resno ranil tudi na glavi. Prvo pomoč mu je nudil njegov brat in drugi sportniki na dirkališču. Poklican je bil rešilni avto, ki je Breznika prepeljal v bolnico.

Drugi nesreč in dogodkov včerajšnja kronika do večera ni beležila.

Mariborska nedelja

petek udarila med večerno nevihto strela v tovarni lepence na Sladki gori pri Čmureku v tamošnje veliko sušilnico lepence in papirja. Cela sušilnica, dolga okoli 200 m je v celoti zgorela s približno 10 vagoni lepence vred. Mariborski gasilci so požrtvovalno sodelovali pri gašenju. Nekateri listi so prinesli vesti da je Maribor bil v noči od petka na soboto brez motorne gasilne brigadne, ker so baje bile vse brigadne na Sladki gori. Tudi sta pisala lokalna lista, da pri požaru, ki je isti dan nastal v Dragonji vasi na Dravskem polju naši gasilci radi tega niso sodelovali pri gašenju, ker jim je nedostajalo brigad. Ta poročila ne odgovarjajo istini. O požaru na Dravskem polju mariborski gasilci sploh niso bili obveščeni. Pozvalo se je samo rešilni oddelek, da prepelje dva ponesrečena v bolnico. Resnici na ljubo je treba povedati, da radi požara na Sladkem vrhu mesto Maribor in okolica nista bila prav nič v nevarnosti, ker sta bila še dve brigadni, med temi celo ena velika motorna doma v rezervi. Tudi moštva je še bilo dovolj na razpolago.

Naši poštni uslužbenci so priredili danes popoldne veliko dobrodelno tombolo na Trgu Svobode. Mariborčani so pridno kupovali srečke. Zanimivo je, da najlepše dobilke pri vsakokratni postarski tomboli dobijo navadno ljudje revnejšega stanu. Tako je bilo tudi tokrat. Omeniti pa moramo, da je letos »tombola« že skoro več kot dovolj. Dosedaj so bile že štiri in tri so še v pričakovanju. Posebno trgovci, katere vse organizacije nadlegujejo za darila, izražajo željo, da se število teh »tombol« omeji.

Pri gostilničarju in mesarju Ljudevitu Vlahoviču se je dopoldne okoli 9. ure obesil v kurniku 60 letni hlapec Josip Kapun. Vzrok samomora ni znan.

Sport

ILIRIJA : ŽELEZNICAR (Zagreb) 5 : 2 (2 : 2).

Zadnji termin pred letnini počitnicami je Ilirija izbrala in povabila v goste »Železnice« moštvo zagrebških železničarjev. Železničarji so se predstavili ljubljanskemu sportnemu občinstvu že na proslavi Hermesa, kjer so si po lepih zmagah nad kompletnim Primorjem in Herosom osvojili pokal. Sloves, ki so ga uživali pri našem sportnem občinstvu po teh uspehih so z včerajšnjo tekmo potrdili. Železničarji predstavljajo brezdvomno eno najboljših zagrebških moštvo, s svojo mirno in fair igro pa celo prekašajo marsikak prvorazreden klub Zagreba. Glavna opora moštva je branilski par in levi krilec. Dober je tudi napadalni trio. Moštvo goji hitro prizemno igro, vsi igralci imajo dober start. Kot izbora strelca sta se izkazali obe zvezi.

Iliriji se od igre do igre pozna smoten trening. Moštvo bo počasi povzelo dunajsko igro kratkih pasov, kar se je že pri tej tekmi opazilo. V tej tekmi je bil napad najboljši del moštva, Oman se vživlja na svojem starem mestu, levi zvezji, manjka mu še potreben start za to mesto. S svojim krilom Doberleto se je izbornu razumel, zato je tudi iz leve strani prišlo največ inicijativ. Deloma isto kot za Omana bi veljalo za Venko. Vendar pa je Venko za skupno igro z leetom pokazal več smisla od Omana. V krilski vrsti je bil Unterreiter veliko boljši kot stranska krilec. Glavna njegova pogreška je netočno oddajanje in predolgo zadrževanje žoge. Ladotu se pozna pomanjkanje treninga.

Potek igre: Železničarji dosežejo takoj iz prvega napada vsled napake obrambe Ilirije po levi zvezi vodilni gol. Ilirija ostro pritiska,

vendar vsled neodločnosti zvez ne more doseči uspeha. Center levega krila nesigurno lovi in desna zveza povisla rezultat na 2:0. I. pritiska, dokler končno po lepi kombinaciji Rihar znižna na 2:1. Odlikuje se dobra skupna igra Venko-Rihar. Z. se dobro brani, vendar Doberle ostro strelja in doseže izenačenje. V drugem polčasu odprta igra. Z. ogrožajo vrata, I. vratar lepo ubrani par ostrih strelcev. Napad I. in Nace lepe strelja, ker je vratar Z. krit, ne vidi žoge in I. vodi s 3:2. Z. ostro pritiskajo, ne morejo pa doseči uspeha. Oba vratarja se parkrat odključeta. Doberle dobi od Unterja lep predložek, ki ga izkoristi ter doseže ponoven gol. 4:2. Malo pred koncem postavi Doberle končni rezultat na 5:2. Tekmo je vodil g. Šneler dobre in objektivno.

II. KOLO MLADINSKIH TEKEM ZA PRIMORJE : JADRAN 4 : 0.

Juniorji Ilirije so bili stalno v premoči, vendar je Jadran s svojo požrtvovalno igro preprečil večjo zmago. Ilirija je imela velik plus v boljši skupni igri. Sodil je g. Pevalek.

PRIMORJE : SVOBODA 5 : 2.

Primorje je v drugem kolu zmagalo dosti bolje kot v prvem. Zmago so mladi Primorjani docela zaslužili. Pri Svobodi je bil slab vratar. Sodil je g. Dolinar.

MARS : SLAVIJA 1 : 0.

Ob priliki Domžalskega praznika se je vršila tudi nogometna tekma med »Mladiki« iz Ljubljane in domžalskim sportnim klubom. Tekma je končala z rezultatom 2:1 v korist ljubljancev.

GLAVNA SKUPŠČINA L. N. P.

V soboto zvečer se je vršila v dvorani O. U. Z. D. redna glavna skupščina LNP. Vodstvo te najvažnejše sportne organizacije so prevzeli manjši klubi. Skupščina je potekla v miru in je sprejela več važnih predlogov. Izvoljena je bila naslednja uprava: preds. inšpektor Zajc, I. podpreds. dr. Gruđen, II. podpreds. Vičič, tajnik Marinič, blagajnik Šetina. Revizorji: Kovač, Sancin, ing. Kudelka. Odborniki: Betteto, Ferjancič, Kralj, Kuljiš, Milač, Sedov. Podrobno poročilo prinese »Slovenec«.

NOVA ŠTEVILKA »ILUSTRACIJE«

Izšla je 7. številka »Ilustracije«, ki je nov dokaz, da smo dobili Slovenci z »Ilustracijo« ilustriran časopis, kakor smo ga vsi želeli in kakršnega smo že davno potrebovali. Oprema številke je na višku, vedno več zanimivosti iz našega življenja, vedno lepše slike iz sveta. Po tem se ravna »Ilustracija« in zato napreduje stalno. 7. številka »Ilustracije« objavlja slike iz letovišč, o desetletnici univerze, razstave na tehnični srednji šoli, o naših malčkih, iz našega gledališča, o filmu, modi, Zerjavovem grobebu, orlovskem zletu, naših umetnikih in plasti o ameriškem slikarju Perušku. Skratka: pestra in zanimiva številka, ki dela nam vsem čast. »Ilustracija« stane na leto le 100 dinarjev, posamezna številka 10 dinarjev in se naroča v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6, II. nadstr.

Slomškova družba

Zborovanje »Sl. družbe« bo dne 10. avgusta na Rakovniku pri Ljubljani po nastopnem sporodu: Ob pol 10 sv. maša, ob 10 predavanje o Don Boscovih vzgojnih načelih, nato ogled zavoda. Po vsem tem skupno kosilo. Prijave h kosilu je pošiljati predsedniku Iv. Štruklju na Vič pri Ljubljani. — Op. Zborovanja se lahko udeleže vsi, ki se zanimajo za krščansko vzgojo mladine. Za odbor I. St.

St. Jurij pri Grosupljem. Pred enim mesecem je toča uničila lepa žitna polja, sedaj pa je neznosna suša. — Dne 15. avgusta bo žrebanje efektne loterije »Zupanove jame«. Ker je pa število razprodanih srečk zelo malenkostno, vabimo vse prijatelje prirode, da si čim prej nabavijo nekaj srečk. — Isti dan bo tudi veselica v Ponovi vasi na vrtu gosp. Permetta. Sodeluje godba iz St. Jurija.

Vrline dobrega mila so:

izdatna pena, temeljit čistilen učinek, neškodljivost, izdatnost v uporabi in zmerna cena. Te načelne prednosti mora upoštevati vsaka gospodinja!

Zato naj za pranje ne kupuje kemičnih sredstev dvomljive vrednosti, temveč pere naj le s pravim terpentinovim milom »GAZELA«



GAZELA MILO

Med tednom

Koncem preteklega tedna je deževalo. Nekateri ljudje so rekli, da gre dež, ali pa so dež kar izpustili in so rekli samo, da »danes pa dobro gre«, toda jaz si zaradi tega nisem belil glave, ker sem hitel k čevljarju vprašati, če mi je popravil moje čevlje. — Tega obiska pri mojem čevljarju mi ni prav nič žal, čeprav mi je razodel gosp. pomočnik, da čevlji še niso popravljeni. Po dolgem iskanju in pretikanju po vsih kotih in policah je gospod pomočnik namreč dognal, da je vajenec moje čevlje založil, za kar je vpril mene prejel svoje »zastuženec« plačilo v obliki krepke klobute.

Ta klobuta mi je poklicala v spomin tisto klobuto, katero sem pred mnogo leti sam dobil doma, ker nisem ubogal. Imeli smo namreč v sosesčini človeka, ki ga kar nisem mogel trpeti. Govoril je ta človek drugače kakor mi, obnašal se je drugače in oblačil se je drugače. To je bilo dovolj, da sem se ga bal, in ko ga je enkrat zaneslo v našo bajto, sem od strahu pred njim zlezal pod posteljo. Prijela pa me je krepka roka in me izvela na sredo hiše — sobi pravimo pri nas hiša — in mati so rekli, naj tistega moža lepo pogledam in naj mu dam roko. Jaz pa sem roko trdovratno držal za hrbtom in takrat sem jo dobil okoli ušes.

Ne spominjam se več natanko, kako mi

je takrat bilo. Zdi se mi pa kakor v sanjah, da sem takrat čutil, da tu nekaj ni prav: zakaj bi jaz dal roko in lepo pogledal človeka, ki mi ni nikdar prinesel s seboj kifelca in ki je vselej zacepeta nad menoj, kadar me je videl? Mati so mi prinesli vsako nedeljo kifelo od mase, ta pa nič. In zato sem dobil klobuto.

Klobuta je seveda rodila v meni maščevanje, maščevanje pa nove klobute. Če sem le kje tistega nesrečnega človeka videl, sem mu pokazal jezik, za kar sem jih zopet dobil.

Na tisto klobuto v mojih otroških letih me je spomnila klobuta, ki jo je bil dobil čevljarški vajenec, ker je moje čevlje založil. Jaz sem fantičku stisnil v roko dva dinarja in odšel, doma sem se pa zatopil v svoje tedensko premišljevanje o pomenu klobut. Ne bom trdil, da so to moje misli pravilne, povedal jih bom pa le, pa magari dobim zaradi njih še eno klobuto.

Klobuta je izraz telesne moči, navadno telesne premoči. Očetje so krepki možje, otroci pa so šibki in se ne morejo braniti. Otroci imajo svojo voljo in svoje telesno in duševno življenje, očetje pa zopet svoje. Očetje pa bi radi, da bi bili otroci takšni, kakor jih oni hočejo imeti. To pa ne gre tako lahko. Otroci so bitja svoje vrste in jim n. pr. ne gre v glavo, zakaj ne bi smeli jesti sladkorja, če ga je v omari polna škralja. Mati ga pa ne da. Otrok se pa

ne zmeni veliko za neznani mu družinski in družabni red in zleze sam skrivaj do omare po kos sladkorja. Ko ga ima dovolj, ga pusti in se ga ne dotakne več. Tudi kruha otroci ne kradejo, če so ga siti. Zaradi kosčka sladkorja pa dobi otrok klobuto — tisti otrok, ki sploh še ne zna razločevati, kaj je moje, tvoje in njegovo. Razumevanje za to razlikovanje ubijajo otrokom v glavo šele s — klobutami! Klobuta je torej prva podlaga družabnega reda, namreč našega družabnega reda. Tako sem premišljeval, ko je zunaj šel dež, zato pa nočem trditi, da je moje premišljevanje tudi pravilno.

Ko smo fantalini nekoliko dorastli in dobili prve hlače z eno naramnico, smo se tudi klobutali in premetavali. Jaz sem hotel imeti svoj prav, sosedov Tinčca pa tudi. Ker pa nisem odnehal ne jaz, ne on, sva se spopadla in v spopadu so tudi padale bunke in klobute. Zakaj? Kakor rečeno: jaz sem hotel imeti svoj prav, sosedov pa tudi. »Prave« je obdržal tisti, ki je bil močnejši, čeprav ni imel »prave«. To je bilo čisto tako, kakor v vojski. Tudi v vojski se dva spopadeta in vsak pravi, da ima prav. Prav ima končno zopet tisti, ki je močnejši in je zato lah! »dal svojemu nasprotniku več klobut, čeprav ni imel prav. Vojska pa je temelj našega današnjega mednarodnega družabnega reda, a temelj in začetek vojske so tiste klobute, ki si jih delijo tisti paglavci

v medsebojni bratski ljubezni, dokler ne pride hlapec Matija in vse paglavce razžene. S čim? Seveda zopet s — klobutami!

Zato pa jaz nič ne verjamem na tiste lepe besede, ki sem jih ta teden toliko bral, da bo vojske konec in da bo zavladal na tem čudnem svetu večni mir. Dokler bodo otrokom branili sladkor, čeprav so ga vse škaltje polne, in dokler jim bodo dajali namesto sladkorja klobute, vojske ne bo konec. Začetek vojske so otročje klobute — ene otroci dobivajo, druge pa dajejo, pa smo tam.

V tem in takem premišljevanju pa sem čisto mehanično segel po nekem časopisju, ki je ležal pred menoj. Obrnem par listov in zagledam ime Petelin, Janez Petelin. Ker se piše za Petelina tudi moj dober prijatelj, me je stvar zanimala in sem tisti odstavek prebral. Kratka vsebina: Janeza Petelina so obsodili na 24 ur zapora, ker je nekemu človeku priložil klobuto...

Takrat sem odložil pero in se globoko zamislil, a z vsem svojim premišljevanjem si nisem mogel razložiti čudne zadeve, kako more človek, ki nekaj drži na red, človeka obsoditi zaradi klobute, ki je vendar začetek in konec vsega reda. Ta stvar me je tako ujezila, da bi bil skoraj sam komu eno pripeljal, pa sem k sreči sedel v sobi sam. No, pa kar ni, se še lahko zgodi.

Advokat Dr. LAVRIČ JANKO

dosedaj kandidat pri gosp. dr. Česniku v Novem mestu, naznanja, da je otvoril svojo pisarno

**O Kočevju
o novi Flackovi hiši**

vštric sodišča proti hotelu »Trstu«.

Oglas. Na nekem pokopališču v Brooklynu je nabiti ta oglas: »Grobni prvega razreda, v izjemno lepi legi. Čudovit razgled na morje. Popolna tišina. Kdor je enkrat tu poskusil, ne bo več zapustil našega pokopališča.

Svarilo za avtomobiliste. Ob vstopu v francosko vas Arcillac opazi avtomobilist naslednji svarilni napis:

»Vozite počasi, da vidite našo vas, ki je prav čedna. Če vozite hitro, bode videli našo ječo, ki je zelo vlažna!«

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

33

Zgodovina bretonskih gozdov od leta 1792. do 1800. bi zaslužila posebno knjigo in bi dopolnila veliko junaško tragedijo Vandeje kot legenda. Zgodovina pove resnico po svoje, legenda po svoje. Resnica legende je drugačnega značaja ko resnica zgodovine. Resnica legende je izmišljena, da odkrije še bolj resnico. Obe, zgodovina in legenda pa imate en in isti cilj: da se skozi podobo minljivega človeka prikaže človek večnosti. Vandeje ni mogoče razumeti popolnoma, če se zgodovina ne dopolni po legendi; zgodovina je potrebna za celoto, legenda pa za posameznosti.

In Vandeja to zasluži. Ta vojska nevednežev, bedasta in slavna, odvratna in veličastna, je Francijo onesrečila in poveličala. Vandeja je slavna rana na telesu Francije.

Kdor hoče razumeti Vandejo, si mora predstaviti to ogromno nasprotje: francoska revolucija na eni, bretonski kmet na drugi strani. Tam dogodki neizmerne pomena, naval vseh mogočih dobrot, svoboščin in naprav, naravnost nor izbruh civilizacije, napredništvo brez meje, strast po reformi celega življenja brez premisleka in mere — tam resni, divji čudak, kmet svetlih oči in dolgih las, ki se hrani od mleka in kostanjev in ne pozna nič drugega ko svojo ilovnato koč, plot in jarek, ki spozna vsako vas svoje okolice po zvonjenju zvonov, ki rabi vodo samo za pitje, nosi usnjat jopič s svilnimi vvezinami in svojo obleko tetovira kakor so njegovi keltski predniki tetovirali svoj obraz; ki celo v svojem rablju vidi svojega gospodarja in govori mrtev jezik, katerega ostala Francija ne razume; človek narave, ki spoštuje svoj plug in svojo staro mater ter časti »belo damo«, Sveto Devico, pred koje oltarjem kleči z istim pobožnim strahom in zaupanjem obenem kakor pred tajinstvenimi velikimi kamni, ki so posuti po Bretoniji; ki po ravnini kmetuje, na obrežju ribari in v gozdovih lovi; ki ljubi svoje kralje, svoje graščake, svoje duhovne — ki nepremično zamišljen po cele ure stoji ob dolgi pusti peščini in prisluškuje morju.

Kmet ima dve oporni točki v svojem življenju: polje, ki ga redi, in gozd, ki ga skriva.

Nihče se ne bi mislil, kaj so bretonski gozdovi prav za prav bili: bili so mesta. Ni si mogoče predstavljati kaj bolj nemega, mrkega in divjega kot so bili ti neprodorni, s trnjem popolnoma zaraščeni gozdovi, ki so se v svojem večnem molku zdeli ko en sam grob. Če bi pa bila po čudežu vsa debela nenkrat padla kakor posekana, bi bil človek zapazil, kako bi v tem mraku zamrgoleli ljudje kakor gosto posejani kupi mravljišč. Okrogle, ozke rove, zgornj pokrite s kamni in vejami, ki so najprej vodili v zemljo navpično, potem pa telki vodoravno, dokler se niso končali v mračne dupline, to je našel kralj Kambizes v Egiptu, general francoske revolucije Westermann pa v Bretoniji. Tam so bili podzemski prostori vzdani v pesek puščave, tu so se razprostirali pod debli gozdnih velikani. V egiptskih votlinah so stanovali mrliči, v bretonskih živi ljudje. V eni izmed nedostopnih jas v misdonskem gozdu so bile pod zemljo cele galerije hodnikov in votlin, ki so bile obljude ko veliko mesto in so se tudi tako imenovali; nek drug tak podzemski kraj se je imenoval »Kraljevi trg«.

Tako podzemsko življenje je bilo v Bretoniji odnekad. Človek se je skrival pred človekom pod zemljo že od časov druidov, tajnostnih kraljev-svečnikov keltskega naroda. Sence junaških pravljic in velikani pa kruteži zgodovine so bili šli preko te mračne zemlje: Tevtates, Cezar, Geoffroy angleški, Alain »z železnih rokavic«, grofi, klativitezi in roparji, vikomt Rohanski, ki je dal obešati na stotine kmetov, v petnajstem stoletju gosposka klanja, v šestnajstem in sedemnajstem verske vojske, v osemnajstem trope na lov na kmete izučenih psov; v takih razmerah so se seveda ljudje rajši zarili pod zemljo kakor da bi prenašali batine objestnih vladodržcev. Pračlovek se je skrivil pred Kelti, Kelti pred Rimljani, Bretonci pred Normani, Hugenoti pred katoličani, tihotapci pred financarji. Dvatisoč let je trinoštvo v vseh močočih oblikah: osvajanja, fevdalizma, fanatizma, davčnega izžemanja tlačilo nesrečno Bretonijo; neizprosna gonja zoper ljudi je prenehala samo zato, da v drugi ob-

liki zopet oživi. Zato so ljudje poiskali zavetja v podzemskih votlinah pod neizmernimi gozdovi.

Ko je izbruhnila francoska revolucija, se je Bretonija uprla. Zdelo se ji je, da pomeni ogromni osvobodilni pokret novo obliko tlačenja — običajna zmota sužnjev. Stari bretonski gozdovi pa so se zopet postavili na stran kmetov in podprli njihovo vstajo.

Podzemlje takega gozda je bilo na vse strani prevrtano in izluknjano po mreži hodnikov. Hodniki so se končali v celico, v kateri je imelo prostora pet do šest mož. Najtežavnejše je bilo v, taki votlini dihati. Neverjetno visoke številke, ki so ohranjene, dokazujejo mogočno organizacijo te ogromne kmet-ske vstaje. V gozdu Pertre, zavetišču kneza Tal-montskega, se ni čutil en sam dih in se ni opazila ena sama človeška sled, in vendar je tam ležalo šest tisoč mož. V gozdu Meulac ni bilo videti nobene duše in vendar je tam pod zemljo taborilo osem tisoč mož. Pri tem pa ta dva gozdova še nista bila posebno obsežna. Te skrivne goščave, pod katerimi so bili v neizmernih labirintih zakopani tisoči oboroženih vstašev, so bile podobne ogromnim gobam, iz katerih je pod orjaškimi stopinjami revolucija brizgala meščanska vojna.

Cele neznane armade so gomazé polzele pod nogami republičanskih bataljonov, zrastle naenkrat iz zemlje in zopet izginile, se valile iz svojih lukenj v nešteti množicah in se spet razpršile: povsod navzoče in nikjer, ko lavina, ki se potem razprši v prah. To so bili tigri v borbi, ki so se znali potuhiniti in izginiti ko krta.

Veliki gozdovi so bili medseboj zvezani po gostem lesovju in grmovju. Graščine, spremenjene v trdnjave, selišča, ki so bila bojna taborišča, pristave, ki so bile same zasede in pasti, obdane od jarkov in drevjesja, vse to je tvorilo zadrgve velike mreže, v katero so se vjemale republičanske armade.

V nekaterih gozdih in lesovjih niso bila samo selišča pod zemljo, ki so se razvrščala okoli osrednjega brloga voditelja, ampak tudi prave vasi nad zemljo z nizkimi, pod goščo skritimi kolibami, ki so časih napolnjevale ves gozd. Večkrat jih je izdal republičanom gost dim.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči cesarja, MONTEZUMA, 32 Din., vez. 42 Din. — 27. zvezek: Pregeš, OTROCI SOLNCA, 24 Din., vez. 32 Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 38 Din., vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savšek, IZOD GOLICE, 30 Din., vez. 42 Din. — 30. zvezek: Senkewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din., vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZOBLEJEN SVET (The Lost World), Roman (6 slikami), 24 Din., vez. 32 Din.

Cenejši kot pri

RAZPRODAJAH

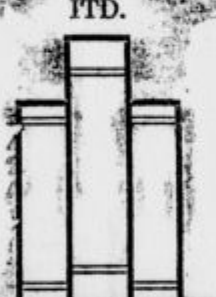
se dobi vsakršno manufakturno blago samo pri

TRPIN, Maribor, Glavni trg št. 17

Makulturni

časopisni papir se dobi po Din 3.— za kg v JUGOSLOVANSKI TISKARNI, II. nad.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.



NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KORITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Najbolj varna naložba denarja

Telefon šte. 2420
Račun pošt. hran.
Ljubljana št. 10.680

Kranjska Hranilnica

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter nudi

najugodnejše obrestovanje

Dovoljuje kredite proti vknjižbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji, daje menična posojila, izdaja garancije, izvršuje vse kontokorentne posle.

Za vlogo jamči Ljubljanska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

Edini slovenski zaod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Donajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

Svoji k svojim!

Ljudska posojilnica

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

Miklošičeva cesta 6

(tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači)

Sprejema hranilne vloge in dovoljuje posojila ter kredite pod najugodnejšimi pogoji

Hranilne vloge znašajo nad
150 milijonov dinarjev

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Int. telefon 25-27. Brzjavke: Gradbena Ljubljana
Ljubljana, Slomškova ulica 19.

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna za podtalne in nadtalne gradbe. Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev.

Zvonarna in železolarvna, St. Vid n. Ljubljano

Solidna posrežba!

Zahtevajte ponudbe!

Zvonovi za cerkve, podružnice in kapelo iz najmanjše prvo vrstne bronovine, v akordnem skladu in v vseh velikostih. Odlikujejo se izredno po lepem, čistem in močnem ter daleč dosežem glasov. Mnogobrojna priznanja pred. župnih uradov na razpolago.

Kovinarstvo

Železolarvna

Uliivanje odlitkov po vzorcu, modelu ali načrtu iz litiga železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, aluminija, cinka, svineca in drugih kovin, surove litne ali po želji obdelane. Odlitki za ležaje (ležajne šalice, osovine) parne stroje, vagonov, polnojarjenike, brizgalne, žage, peči, štedilnike, spominske plošče, telovadno orodje, vodovode, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in najcenejši kvaliteti. Konkurenčne cene! Hitra in točna posrežba

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

ROBERT MIHOR mestni tesarski mojster Ljubljana, Zeliarska 4

se priporoča za vsa pod tesarsko stroko spadajoča dela

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poročstvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.